

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 10, Issue 1, March 2022, p. 103-119

Received	Reviewed	Published	Doi Number
25.01.2022	12.03.2022	30.03.2022	10.29228/ijlet.57395

A Study on Secondary School Students' Levels of Using Learning Strategies

Cevdet EPÇAÇAN¹

ABSTRACT

Learning strategies are considered as techniques and practices that enable an individual to learn effectively and become successful learners who have learned to learn. The aim of this research is to determine at what level secondary school students use learning strategies. In line with the purpose of the research, screening model, one of the descriptive research methods, was used. As the data collection tool of the research, Pintrich, et al. (1989) The 40-item version of the Learning Strategies Scale was used. All students studying in secondary schools in the province of Siirt were accepted as the universe and 758 students were reached by random sampling method. After eliminating the data of the participants who answered the scale incompletely and carelessly, the remaining 622 scales were used for the research. In the analysis of the research data, descriptive statistics, Kolmogorov normality test, unrelated groups t-test and one-way analysis of variance were used. As a result of the data analysis, it was determined that the perceptions of the students regarding the level of using learning strategies were moderate, and that the female students, the students who watch television less, and the students who spend less time on the internet and social media use learning strategies more effectively. It was determined that the students had similar views with close averages according to the variables of family income, school type, having a library at home, self-expression, working individually / in groups.

Key Words: learning strategy, screening model, secondary education.

Ortaöğretim Öğrencilerinin Öğrenme Stratejilerini Kullanma Düzeylerine İlişkin Bir Araştırma

ÖZET

Öğrenme stratejileri, bireyin etkili bir biçimde öğrenmesini, öğrenmeyi öğrenmiş başarılı birer öğrenen olmasını sağlayan teknikler ve uygulamalar olarak kabul edilir. Bu araştırmanın amacı ortaöğretim öğrencilerinin öğrenme stratejilerini hangi düzeyde kullandıklarını belirlemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırmanın veri toplama aracı olarak Pintrich, ve diğ. (1989) tarafından geliştirilmiş olan Öğrenme Stratejileri Ölçeği'nin 40 maddelik versiyonu kullanılmıştır. Siirt ilindeki ortaöğretim okullarında okuyan tüm öğrenciler evren olarak kabul edilmiş ve seçkisiz örnekleme yöntemiyle 758 öğrenciye ulaşılmıştır. Ölçeği eksik ve özensiz yanıtlayan katılımcıların verileri elendikten sonra kalan 622 ölçek araştırma için kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel istatistikler, kolmogorov normallik testi, ilişkisiz gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizinden yararlanılmıştır. Veri analizi sonucunda öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma düzeyine ilişkin algılarının orta düzeyde olduğu, kız öğrenciler, televizyonu az izleyen, internet ve sosyal medyaya daha az zaman ayıran öğrencilerin öğrenme stratejilerini daha etkili olarak kullandıkları belirlenmiştir. Aile geliri, okul türü, evde kitaplık olma durumu, kendini ifade etme, bireysel / grupta çalışma değişkenlerine göre ise öğrencilerin birbirine yakın ortalamalarla benzer görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: öğrenme stratejisi, tarama modeli, ortaöğretim.

¹ Doç. Dr. Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, epcacan@gmail.com, ORCID:0000-0001-8926-3226

Giriş

Etkili bir öğrenme - öğretme süreci öğrenmeye odaklanmış ve öğrenmeyi öğrenmiş bireylerle daha güçlü bir şekilde gerçekleştirilebilir. Öğrenmeyi öğrenmek, bir öğrencinin öğrenmelerini gerçekleştirirken öğrenmeye güdülenmesi, hangi öğrenme stratejilerini kullanacağını farkında olmasıdır. Uygun öğrenme stratejilerini seçip kullanabilen öğrenciler hem okul yaşantılarında hem de gelecek yaşantılarında daha başarılı olabilmektedirler (Çakmak ve diğ.2008, 1). Öğrenme, bireyin çevresiyle olan etkileşiminin sonucunda gerçekleşen nispeten kalıcı izli davranış değişiklikleri olarak tanımlanır (Erden, 2015). Strateji ise, hedeflere ulaşmayı sağlayan ve yöntem seçimine yön veren genel yaklaşımlardır. Açıköz'e (2005) göre Strateji genel olarak bir şeyi elde etmek için izlenen yol ya da bir amaca ulaşmak için geliştirilen bir planın uygulanması olarak ele alınmaktadır. Öğrenme stratejileri ise, öğrenenin öğrenme sırasında meşgul olduğu düşünce ve davranışlar olarak tanımlanabilir (Demirel, 2013, s.139). Yüksel ve Koşar da (2001) öğrenme stratejilerini öğrenenin öğrenmeyi gerçekleştirmek için uğraştığı düşünce, davranışlar ve kullandığı planlar olarak tanımlamaktadır. Somuncuoğlu ve Yıldırım'a (1998) göre de öğrenme stratejileri bilişsel psikolojide yer alan bilgiyi işleme modelindeki temel ilkelere dayalı olarak bilişsel işlemi kolaylaştıracak ya da aktif konuma getirecek araçlar ya da teknikler olarak işlev görmektedir (akt: Orkum ve Bayırlı, 2019). Arends (1997) öğrenme stratejilerini belleğe yerleştirme ve geri getirme gibi bilişsel stratejileri ve bilişsel stratejileri yönlendirici yürütücü biliş süreçlerini kapsayan, öğrenenin öğrenmesini etkileyen, öğrenen tarafından kullanılan davranış ve düşünme süreçleri olarak tanımlamaktadır (akt. Senemoğlu, 2013, s. 557).

Öğrenme stratejileri, öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecinde ya da bireysel çalışmalarında bilgileri zihinsel süreçlerden geçirerek ona anlam vermesi ve kendine mal etmesi için gerekli olan çabaları ortaya koyması şeklinde tanımlanabilir (Tay, ve Yangın, 2008). Sünbül (2011), öğrenme stratejilerini öğrencilerin bağımsız olarak kendi öğrenmelerini gerçekleştirmelerini sağlayan teknikler, alışkanlıklar ve ilkeler olarak tanımlamaktadır. Bu tekniklere imge oluşturma, özetleme, not alma, kavram haritaları veya bilgi haritalarını oluşturma, çizelge oluşturma, bilgi yapılarını gruplama ve örgütleme gibi etkinlikler örnek olarak gösterilebilir.

Öğrenme stratejileri kolay ve kalıcı öğrenmeler sağlar ve öğrenme stratejilerini kullanan öğrenciler de, öğrenmeyi öğrenmiş, öğrenme işini bilinçli olarak gerçekleştirebilen, stratejik öğrenebilen ve öğrenmede bağımsız hareket edebilen kişiler olarak öğrenmelerini gerçekleştirirler (Babadoğan, 1992; Güven, 2004; Senemoğlu, 2013). Öğrenmeyi öğrenme, bireyin kendi öğrenme özelliklerini bilmesi, öğrenme stratejilerini bilmesi ve kullanabilmesidir.

Öğrenmeyi öğrenmiş öğrenenler, hem kendi öğrenme özelliklerini bilir hem de etkili öğrenmeyi gerçekleştirirler (Özer, 1998). Öğrenme stratejileri, bireyin bilgiye etkili bir şekilde ulaşmasını, ulaştığı bilgiyi etkili bir biçimde kullanmasını ve anlamlı yeni bilgiler üretmesini sağlar.

Öğrenen kişi, öğrenme eylemi sonunda, bilgileri pekiştirmek, yeniden kullanmak ve tekrarlamak gibi teknikler kullanarak, yeni bilgiyi öncekilerle bütünleştirir, yeniden üretir, anlamlandırır, böylece kalıcı belleğe yazılmasını daha etkin ve verimli hale getirir (Gökler, 2015, 35).

Aydın'a (2011) göre öğrenme stratejilerinin öğrenciler tarafından kullanılmasının onların daha iyi ve kalıcı öğrenmelerini sağlamakta, çalışmaya ayırdıkları zamanı azaltmakta ve öğrencilerin bağımsız bir şekilde çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

Öğrenme stratejileri bireyin akademik başarısının artması üzerinde etkili olduğu gibi bireyin hem kendi iç dünyasında kendisiyle barışık olmasını hem de sosyal bir varlık olmanın sonucu olarak dış dünyayla yani sosyal çevresiyle de uyumlu olmasını sağlar. Maalesef öğrenme stratejilerini etkili kullanma konusunda yeterli olmayan yani öğrenmeyi öğrenememiş, akademik başarı noktasında yetersiz olan bireyin de öncelikle kendi iç dünyasında sorunlar yaşaması ve ardından da dış dünyayla da sorunlar yaşaması uzak bir ihtimal olmayacaktır.

Gökler'e (2015) göre öğrenme işindeki gelişim, öğrenenin kişisel tatmini ve "kendini gerçekleştirme" adına da önemlidir. Bu noktada öğrenme stratejileri, öğrenildiğinde kolaylıkla uygulanabilmesi ve etkin sonuçlar doğurabilmesi adına adeta yaşam kurtarıcı bir role bürünebilmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı ortaöğretim öğrencilerinin öğrenme stratejilerini kullanma düzeylerine ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmanın bu genel amacı doğrultusunda aşağıdaki soruların cevabı bulunmaya çalışılmıştır:

1. **Ortaöğretim öğrencileri öğrenme stratejilerini genel olarak hangi düzeyde kullanmaktadır?**
 2. **Ortaöğretim öğrencilerinin öğrenme stratejilerini kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında**
 - a. Cinsiyet değişkenine göre,
 - b. Sınıf düzeyine göre,
 - c. Öğrencilerin okudukları okul türüne göre,
 - d. Aylık gelire göre,
 - e. Televizyon izleme süresine göre,
 - f. İnternet ve sosyal medya kullanma sıklığına göre,
 - g. Ders çalışma tarzına göre,
 - h. Kendini ifade etme tarzına göre,
 - i. Evde kitaplık olma durumuna göre,
 - j. Bireysel veya grupta çalışma durumuna göre,
- anlamli bir farklılık var mıdır?**

Yöntem

Araştırmanın amacı doğrultusunda betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modelinden yararlanılmıştır. Karasar (2012) tarama modellerini geçmişte ya da hâlihazırda var olan bir durumu olduğu gibi müdahale etmeden betimlemeyi amaçlayan araştırmalar olarak tanımlar. Araştırmaya giren birey, durum ya da nesne var olduğu haliyle ve kendi koşulları içinde tanımlanmaya ve anlaşılmaya çalışılır. Bu çalışmada da ortaöğretim öğrencilerinin hâlihazırda öğrenme stratejilerini ne kadar kullanabildiklerine ilişkin kendileri hakkında sahip oldukları algıları betimlenmeye çalışılmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin görüşleri arasında bazı demografik özellikler ve değişkenler açısından anlamli bir farklılığın olup olmadığına da bakılmaya çalışılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Pintrich, ve diğ. (1989) tarafından geliştirilmiş olan Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin 40 maddelik versiyonu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Öğrenme Stratejileri Ölçeğindeki maddeler "Hiçbir Zaman Yapmam", "Çok Az Yaparım", "Zaman Zaman Yaparım" "Çoğunlukla Yaparım", "Her Zaman

Yaparım" şeklinde derecelendirilen maddeler sırasıyla 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde puanlandırılmıştır. Ayrıca her bir madde için elde edilen aritmetik ortalama, öğrencilerin her maddeye katılma düzeyi "1.00- 1.80: Hiçbir Zaman Yapmam", "1.81- 2.60: " Çok Az Yaparım", 2.61- 3.40; " Zaman Zaman Yaparım", "3.41- 4.20: " Çoğunlukla Yaparım", "4.21- 5.00: "Her Zaman Yaparım" olarak değerlendirilmiştir. Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin **cronbach alpha güvenirlik katsayısı 0.92** olarak bulunmuştur ki bu bulgu veri toplama aracının hatalardan arınlık derecesinin yüksekliğinin bir kanıtı olarak düşünülebilir.

Çalışma Grubu

2019- 2020 Öğretim Yılı Güz Döneminde Siirt ilindeki ortaöğretim okullarında okuyan tüm öğrenciler evren olarak kabul edilmiş ve seçkisiz örnekleme yöntemiyle 758 öğrenciye ulaşılmıştır. Ölçeği eksik ve özensiz yanıtlayan katılımcıların verileri elendikten sonra kalan 622 ölçek araştırma için kullanılmıştır. Araştırma verilerinin betimsel istatistik analizleri sonucunda katılımcılara ait demografik özellikleri gösteren bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

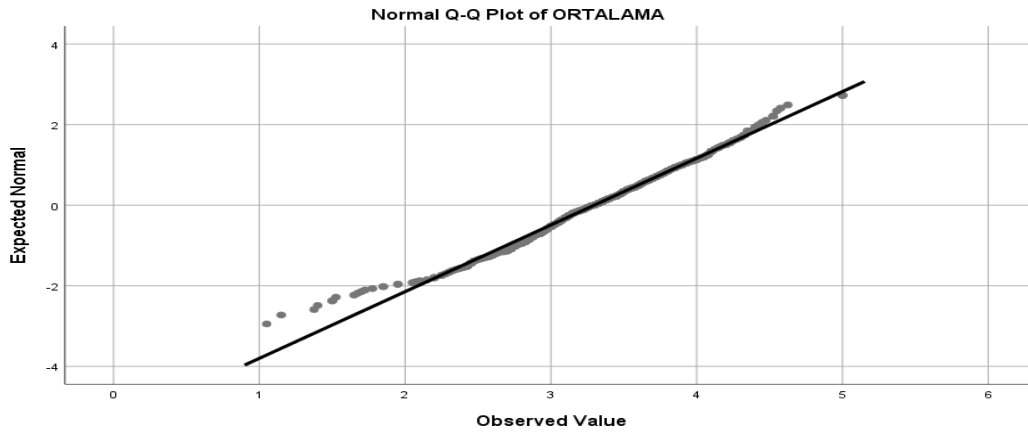
Değişken	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Erkek	323	51,9
	Kız	299	48,1
Okul Türü	Meslek Lisesi	259	41,6
	Anadolu Lisesi	363	58,4
Sınıf Düzeyi	9. sınıf	137	22
	10. sınıf	247	39,7
	11. sınıf	193	31
	12. sınıf	45	7,2
İnternet ve Sosyal Medya Kullanma Sıklığı	5-6 saat ve üzeri	275	44,2
	3-4 saat	188	30,2
	3-4 saat	90	14,5
	1-2 saat	69	11,1
Televizyon izleme süresi	1saat	250	40,2
	2 saat	195	31,3
	3 saat	107	17,2
	4 saat ve üzeri	70	11,3
Kitaplık Var mı?	Evet	397	63,8
	Hayır	225	36,2
Gelir	Düşük	310	49,8
	Orta	258	41,5
	Yüksek	54	8,7
	Sadece Okuyarak	144	23,2

Ders Çalışma tarzı	Notlar Alarak	389	63,5
	Soru Çözerek	89	14,3
İfade tarzı	Sözlü	419	67,4
	Yazılı	203	32,6
Grup / bireysel	Tek Başına	517	83,1
	Grupla	105	16,9

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde SPSS 25 paket programından yararlanılmıştır. Öncelikle betimsel istatistikler yapılmıştır. İlişkisiz gruplar t testi, tek yönlü varyans analizinden yararlanılmaktadır. Çalışmada elde edilen verilerin gruplara dağılımında tüm değişkenlerin alt gruplarında her bir gruptaki veri sayısı 30'un üstünde olduğu için parametrik testlerden bağımsız gruplar t testi ve Tek Yönlü Varyans Analizine başvurulmuştur. Ayca yapılan normallik testinde aşağıdaki Normal Q-Q Plot Grafiğinde de görüldüğü üzere beklenen ve gerçekleşen değerlerin eğimi 45 derece olan bir doğruya yakın olduğu için bu durum dağılımın normalliğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir (Can, 2014, 90). Yine $p=0.06 > 0.05$ olduğundan verilerin normal bir dağılıma sahip olduğu söylenebilir.

Grafik 1. Normallik Dağılım Grafiği

Bulgular

Bulgu 1. Betimsel İstatistiğe İlişkin Bulgular

Ortaöğretim öğrencilerinin öğrenme stratejilerini genel olarak hangi düzeyde kullandıklarına ilişkin yapılan betimsel istatistik analizi sonucunda aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Tablo 2. Öğrenme Stratejileri Ölçeği Betimsel İstatistik Bulguları

	Maddeler	X	Ss	Katılma Düzeyi
1.	Bir dersin okuma metinlerini incelediğimde, düşüncelerimi organize etmeye çalışırım.	3,12	1,21	Zaman Zaman Yaparım
2.	Ders çalışırken, konuyu sık sık bir sınıf arkadaşına açıklamaya çalışırım.	2,70	1,33	Zaman Zaman Yaparım
3.	Genellikle derse odaklanabileceğim bir yerde çalışırım.	3,99	1,19	Çoğunlukla Yaparım
4.	Ders çalışmak için okuma yaparken, metinlere odaklanmamı sağlayan sorular hazırlarım.	2,59	1,35	Çok az Yaparım
5.	Ders çalışırken o kadar sıkılırım ki planladığım işi bitirmeden bırakırım.	2,42	1,36	Çok az Yaparım
6.	Derste okuduklarımın ikna edici olup olmadıklarına karar vermek için kendimi sorgularım.	3,07	1,36	Zaman Zaman Yaparım
7.	Ders için okuduğum bir şey hakkında kafam karıştığında, geri dönüp anlamaya çalışırım.	3,98	1,19	Çoğunlukla Yaparım
8.	Ders çalışırken, okuma metinleri ve ders notlarımı inceleyip en önemli fikirleri bulmaya çalışırım.	3,63	1,28	Çoğunlukla Yaparım
9.	Ders çalışırken zamanımı iyi değerlendiririm.	3,58	1,14	Çoğunlukla Yaparım
10.	Okuma metinleri anlaşılmayacak kadar zor ise, okuma yöntemini değiştiririm.	3,24	1,29	Zaman Zaman Yaparım
11.	Ders görevlerini tamamlamak için başka öğrencilerle birlikte çalışmaya gayret ederim.	2,92	1,35	Zaman Zaman Yaparım
12.	Ders çalışırken, ders notlarını ve okuma parçalarını tekrar tekrar okurum.	3,74	1,19	Çoğunlukla Yaparım
13.	Okuma parçalarında geçen yargıyı destekleyici kanıt olup olmadığına karar vermeye çalışırım.	3,14	1,27	Zaman Zaman Yaparım
14.	Derste iyi olmak için yaptığımız işleri beğenmesem de sıkı çalışırım.	3,28	1,25	Zaman Zaman Yaparım
15.	Ders konusunu anlamamı sağlayacak basit çizelgeler veya tablolar hazırlarım.	2,72	1,36	Zaman Zaman Yaparım
16.	Ders çalışırken, konuyu sınıftan bir grup öğrenciyle tartışmak için zaman ayırırım.	2,44	1,32	Çok az Yaparım
17.	Ders konusunu bir başlangıç olarak değerlendirir ve onunla ilgili kendi fikirlerimi geliştirmeye çalışırım.	3,22	1,27	Zaman Zaman Yaparım
18.	Ders çalışırken, konuyu öğrenmek için farklı kaynaklardan bilgileri bir araya getiririm.	3,41	1,27	Çoğunlukla Yaparım
19.	Yeni konuya derinlemesine çalışmadan önce, nasıl düzenlendiğini görmek için gözden geçiririm.	3,32	1,28	Zaman Zaman Yaparım
20.	Çalıştığım bir konuyu anladığımdan emin olmak için kendime sorular sorarım.	3,55	1,28	Çoğunlukla Yaparım

21. Derse ve öğretmenin öğretim tarzına uyacak şekilde çalışma biçimimi değiştirmeye çalışırım.	3,26	1,34	Zaman Zaman Yaparım
22. Öğretmenden iyice anlamadığım kavramları açıklamasını isterim.	3,52	1,30	Çoğunlukla Yaparım
23. Derste önemli kavramları hatırlatması için anahtar kelimeler ezberlerim.	3,49	1,33	Çoğunlukla Yaparım
24. Ders için okuma yapar, konu üzerinde düşünür ve ondan ne öğrenmem gerektiğine karar veririm.	3,40	1,37	Zaman Zaman Yaparım
25. Derste konularla diğer derslerdeki konuları mümkün olduğunca ilişkilendirmeye çalışırım.	3,05	1,30	Zaman Zaman Yaparım
26. Ders çalışırken ders notlarımı inceleyip önemli bölümlerin özetini hazırlarım.	3,58	1,27	Çoğunlukla Yaparım
27. Okuma yaparken, okuduklarımı bildiklerimle ilişkilendirmeye çalışırım.	3,59	1,22	Çoğunlukla Yaparım
28. Derste öğrendiklerimle ilişkili olan düşüncelerimi (irdelemeye) çalışırım.	3,29	1,24	Zaman Zaman Yaparım
29. Ders çalışırken, okuma parçaları ve ders notlarımdaki ana fikirlerin kısa özetleri yazarım.	3,36	1,29	Zaman Zaman Yaparım
30. Derste bir konuyu anlayamadığım zaman, sınıfta başka bir öğrenciden yardım isterim.	3,36	1,31	Zaman Zaman Yaparım
31. Okuma metinleri ve kavramlar arasında ilişkiler kurarak konuyu anlamaya çalışırım.	3,54	1,19	Çoğunlukla Yaparım
32. Haftalık okuma ve ödevleri takip ettiğimden emin olmaya çalışırım.	3,29	1,28	Zaman Zaman Yaparım
33. Derste bir problemle karşılaştığımda olası çözüm önerilerini düşünürüm.	3,38	1,22	Zaman Zaman Yaparım
34. Ders çalışırken, önemli olan öğelerin listesini yapar ve bu listeleri ezberlerim.	3,20	1,32	Zaman Zaman Yaparım
35. Konular sıkıcı ve sıradan olsa bile bitirene kadar çalışmaya gayret ederim.	3,39	1,28	Zaman Zaman Yaparım
36. Ders çalışırken, gerektiğinde yardım isteyebileceğim öğrencileri belirlemeye çalışırım.	3,30	1,33	Zaman Zaman Yaparım
37. Ders çalışırken hangi kavramları anlamadığımı belirlemeye çalışırım.	3,58	1,19	Çoğunlukla Yaparım
38. Ders çalışırken, her ünite veya konu için kendime hedefler belirlerim.	3,33	1,21	Zaman Zaman Yaparım
39. Derste not almak konusunda sorun yaşarsam, sonradan çözeceğimden emin olurum.	3,44	1,26	Çoğunlukla Yaparım
40. Bir derste elde ettiğim fikirleri diğer dersler ve etkinliklerle ilişkilendiririm.	3,29	1,34	Zaman Zaman Yaparım

Tabloda da görüldüğü üzere, katılımcıların öğrenme stratejilerini düzeyi açısından 4, 5, ve 16. maddelerde "Çok az Yaparım" düzeyinde; 1, 2, 6, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 19, 21, 24, 25, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 38 ve 40. maddelerde "Zaman Zaman Yaparım" düzeyinde; 3, 9, 12, 18, 20, 22, 23, 26, 31, 37 ve 39. maddelerde ise "Çoğunlukla Yaparım" düzeyinde bir algıya sahip oldukları bulgusu elde edilmiştir. Bu bulgulardan hareketle, öğrencilerin öğrenme stratejilerini işe koşma konusunda kendilerini

maddelerin büyük bir çoğunluğu açısından kendilerini **orta düzeyde** bir yeterlilikte gördükleri söylenebilir.

Bulgu 2. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Cinsiyet değişkeni açısından öğrenci görüşlerinin karşılaştırıldığı analizin bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi Analizi Bulguları

Gruplar	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	F	t	Serbestlik Derecesi	P
Erkek	323	3,18	0,60	0,13	5,10	620	0,00
Kız	299	3,42	0,57				

İlişkisiz gruplar t testi analizi sonucunda öğrenciler arasında cinsiyet bağımsız değişkenine göre öğrencilerin öğrenme stratejilerini işe koşma yeterliliklerine ilişkin aritmetik ortalamaları arasında kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın ($p=0.00 < 0.05$) olduğu belirlenmiştir. Bu bulgudan hareketle, kız öğrencilerinin öğrenme stratejilerini kullanma açısından kendilerini daha yeterli gördükleri ve cinsiyetin bu anlamda etkili bir değişken olduğu söylenebilir.

Bulgu 3. Okul Türü Değişkenine İlişkin Bulgular

Okul türü değişkeni açısından görüşlerinin karşılaştırıldığı analizin bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4. Okul Türü Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi Analizi Bulguları

Gruplar	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	F	t	Serbestlik Derecesi	P
Meslek	259	3,25	0,62	0,07	-	620	0,15
Anadolu	363	3,32	0,59				

İlişkisiz gruplar t testi analizi sonucunda okul türü bağımsız değişkenine göre öğrencilerin öğrenme stratejilerini işe koşma becerilerine ilişkin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın ($p=0.15 > 0.05$) olmadığı belirlenmiştir.

Bulgu 4. Evde Kitaplık Olma Durumuna İlişkin Bulgular

Evde Kitaplık Olması değişkeni açısından öğrenci görüşlerinin karşılaştırıldığı analizin bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 5. Evde Kitaplık Olma Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi Analizi Bulguları

Gruplar	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	F	t	Serbestlik Derecesi	P
Evet	397	3,32	0,60	0,05	1,62	620	0,10
Hayır	225	3,24	0,59				

İlişkisiz gruplar t testi analizi sonucunda evde kitaplık olma bağımsız değişkenine göre öğrencilerin öğrenme stratejilerini işe koşma becerilerine ilişkin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın ($p=0.10 > 0.05$) olmadığı belirlenmiştir.

Bulgu 5. Kendini İfade Etme Tarzı Değişkenine İlişkin Bulgular

Kendini ifade etme değişkeni açısından öğrenci görüşlerinin karşılaştırıldığı analizin bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 6. Kendini İfade Etme Tarzı Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi Analizi Bulguları

Gruplar	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	F	t	Serbestlik Derecesi	p
Sözlü	419	3,31	0,60	0,12	0,85	620	0,39
Yazılı	203	3,26	0,61				

İlişkisiz gruplar t testi analizi sonucunda kendini ifade etme bağımsız değişkenine göre öğrencilerin öğrenme stratejilerini işe koşma becerilerine ilişkin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın ($p=0.39 > 0.05$) olmadığı belirlenmiştir.

Bulgu 6. Grup / Bireysel Çalışma Değişkenine İlişkin Bulgular

Grup /Bireysel Çalışma değişkeni açısından öğrenci görüşlerinin karşılaştırıldığı analizin bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 7. Grup / Bireysel Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t Testi Analizi Bulguları

Gruplar	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	F	t	Serbestlik Derecesi	p
Tek Başına	517	3,30	0,61	1,42	0,35	620	0,72
Grupla	105	3,27	0,55				

İlişkisiz gruplar t testi analizi sonucunda grup / bireysel çalışma bağımsız değişkenine göre öğrencilerin öğrenme stratejilerini işe koşma becerilerine ilişkin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın ($p=0.72 > 0.05$) olmadığı belirlenmiştir.

Bulgu 7. Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Bulgular

Sınıf Düzeyi değişkeni açısından öğrenci görüşlerinin karşılaştırıldığı analizin bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 8. Sınıf Düzeyi Betimsel İstatistik Bulguları

Değişkenler	N	%	X	Ss
9. Sınıf	137	22	3,25	0,63
10. Sınıf	247	39,7	3,29	0,58
11. Sınıf	193	31	3,30	0,58
12. Sınıf	45	7,2	3,38	0,70
Toplam	622	100,0	3,29	0,60

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, öğrenme stratejilerinin kullanma yeterliliğine ilişkin olarak 12. sınıf öğrencilerinin daha yüksek bir aritmetik ortalamaya sahip oldukları, belirlenmiştir. Öğrencilerin görüşleri arasında anlamlılık düzeyinde bir fark olup olmadığını belirlemek için de tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo 9. Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P*
Gruplar arası	0,64	3	0,21		
Gruplar içi	226,11	618	0,36	0,58	0,62
Toplam	226,75	621			

Analiz sonuçlarıyla öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık ($p=0,62 > 0,05$) olmadığı görülmüştür.

Bulgu 8. İnternet ve Sosyal Medya Kullanma Sıklığı Değişkenine İlişkin Bulgular

İnternet ve Sosyal Medya Kullanma değişkeni açısından öğrenci görüşlerinin karşılaştırıldığı analiz bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 10. İnter. ve Sosyal Medya Kullanma Sıklığı Değişkeni Betimsel İstatistik Analizi Bulguları

Değişkenler	N	%	X	Ss
5-6 saat ve üzeri	275	44,2	3,24	0,60
3- 4 saat	188	30,2	3,28	0,60
1- 2 saat	90	14,5	3,33	0,61
Pek Kullanmam	69	11,1	3,46	0,55
Toplam	622	100,0	3,29	0,60

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin olarak internet ve sosyal medyayı pek kullanmadığını belirten öğrencilerin aritmetik ortalamalarının diğer öğrenci gruplarından daha yüksek olduğu bulgusu elde edilmiştir. Grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlılık düzeyinde bir fark olup olmadığını belirlemek için de tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo 11. İnternet ve Sosyal Medyayı Kullanma Sıklığı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P*	Farkın Kaynağı Tukey	P
Gruplar arası	2,83	3	0,94			Pek kullanmam- 5-6 saat ve üzeri	0,01
Gruplar içi	223,92	618	0,36	2,60	0,01	Pek kullanmam- 3-4 saat	0,05
Toplam	226,75	621					

Analiz sonuçlarıyla öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında internet kullanma değişkenine göre anlamlı bir farklılık ($p=0,01 < 0,05$) olduğu belirlenmiştir. Bu anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post - HOC Tukey Testine başvurulmuş ve tabloda da görüldüğü üzere, "günde 5-6 saat ve üzeri" ($p=0,01 < 0,05$) ve "günde 3-4 saat" ($p=0,05 < 0,05$) interneti kullanan öğrencilere karşı interneti pek kullanmayan öğrencilerin lehine anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür.

Bulgu 9. Televizyon İzleme Sıklığı Değişkenine İlişkin Bulgular

Televizyon İzleme Sıklığı değişkeni açısından öğrenci görüşlerinin karşılaştırıldığı analizin bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 12. Televizyon İzleme Sıklığı Değişkeni Betimsel İstatistik Analizi Bulguları

Değişkenler	N	%	X	Ss
1saat	250	40,2	3,36	0,56
2saat	195	31,3	3,29	0,63
3saat	107	17,2	3,20	0,54
4saat ve üzeri	70	11,3	3,17	0,70
Total	622	100	3,29	0,60

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin olarak günde 1 saat televizyon izlediğini söyleyen öğrencilerin aritmetik ortalamalarının diğer öğrenci gruplarından daha yüksek olduğu bulgusu elde edilmiştir. Grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlılık düzeyinde bir fark olup olmadığını belirlemek için de tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo 13. Televizyon İzleme Sıklığı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P*	Farkın Kaynağı Tukey	P
Gruplar arası	3,15	3	1,05			1 saat- 3 saat	0,02
Gruplar içi	223,60	618	0,36	2,90	0,03	1 saat- 4 saat ve üzeri	0,01
Toplam	226,75	621					

Analiz sonuçlarıyla öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında televizyon izleme değişkenine göre anlamlı bir farklılık ($p=0,03<0,05$) olduğu belirlenmiştir. Bu anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post - Hoc Tukey Testine başvurulmuş ve tabloda da görüldüğü üzere, "3 saat" ($p=0,01<0,05$) ve "4 saat" ($p=0,03<0,05$) televizyon izleyen öğrencilere karşı günde 1 saat televizyon izlediğini belirten öğrencilerin lehine anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür.

Bulgu 10. Aile Geliri Değişkenine İlişkin Bulgular

Aile geliri değişkeni açısından öğrenci görüşlerinin karşılaştırıldığı analizin bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 14. Aile Geliri Değişkeni Betimsel İstatistik Analizi Bulguları

Değişkenler	N	%	X	Ss
Düşük	310	49,8	3,33	0,61
Orta	258	41,5	3,24	0,61
Yüksek	54	8,7	3,36	0,46
Toplam	622	100	3,29	0,60

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin olarak aile geliri değişkeni açısından ailesinin orta ve yüksek gelire sahip olduğunu

ifade eden öğrencilerin aritmetik ortalamalarının birbirine çok yakın olduğu, orta gelire sahip olduğunu ifade öğrencilerin ise aritmetik ortalamalarının daha düşük olduğu bulgusu elde edilmiştir. Grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlılık düzeyinde bir fark olup olmadığını belirlemek için de tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo 15. Aile Geliri Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P*
Gruplar arası	1,60	2	0,80		
Gruplar içi	225,15	619	0,36	2,20	0,11
Toplam	226,75	621			

Analiz sonuçlarıyla öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında aile geliri değişkenine göre anlamlı bir farklılık ($p=0,11>0,05$) olmadığı belirlenmiştir.

Bulgu 11. Ders Çalışma Tarzı Değişkenine İlişkin Bulgular

Ders Çalışma Tarzı değişkeni açısından öğrenci görüşlerinin karşılaştırıldığı analizin bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 16. Ders Çalışma Tarzı Değişkeni Betimsel İstatistik Analizi Bulguları

Değişkenler	N	%	X	Ss
Sadece okuyarak	144	23,2	3,00	0,67
Notlar alarak	389	63,5	3,36	0,55
Soru çözerek	89	14,3	3,48	0,55
Toplam	622	100	3,29	0,60

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin olarak sadece okuyarak çalıştığını söyleyen öğrencilerin aritmetik ortalamalarının diğer öğrencileri gruplarının aritmetik ortalamasından daha düşük olduğu bulgusu elde edilmiştir. Grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlılık düzeyinde bir fark olup olmadığını belirlemek için de tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo 17. Ders Çalışma Tarzı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P*	Farkın Kaynağı LSD	P
Gruplar arası	16,58	2	8,29			Soru çözerek- notlar alarak	0,00
Gruplar içi	210,17	619	0,34	24,42	0,00	Soru çözerek- sadece okuyarak	0,00
Toplam	226,75	621				Notlar alarak – sadece okuyarak	0,00

Analiz sonuçlarıyla öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında ders çalışma tarzı değişkenine göre anlamlı bir farklılık ($p=0,00<0,05$) olduğu belirlenmiştir. Bu anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post - Hoc LSD Testine başvurulmuş ve tabloda da

görüldüğü üzere,"Sadece okuyarak çalışan öğrencilere karşı" hem notlar alarak ($p=0.00<0.05$), hem de soru çözerek ($p=0.00<0.05$) çalıştığını söyleyen öğrencilerin lehine anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür.

Sonuç ve Öneriler

Öğrenme stratejilerini işe koşma konusunda öğrencilerin kendilerini **orta düzeyde** bir yeterlilikte gördükleri söylenebilir

Cinsiyet değişkenine göre kız öğrencilerinin öğrenme stratejilerini kullanma açısından kendilerini daha yeterli gördükleri ve cinsiyetin bu anlamda etkili bir değişken olduğu söylenebilir. Yapılan alanyazın taramasında bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşen ve destekleyen araştırma sonuçlarına ulaşıldığı gibi, araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmeyen araştırma sonuçlarına da ulaşılmıştır. Örneğin; Şahin (2015) tarafından yapılan çalışmada 7. Sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde kullandıkları öğrenme stratejilerinden dikkat stratejileri, anlamlandırma stratejileri ve çalışma ortamının düzenleme stratejileri açısından cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu, ancak emek yönetimi boyutu açısından cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu elde edilmiştir. Ayrıca Medo (2000), Tomal (2008), Çelikkaya (2010), Güven (2004), Şahin & Çakar (2011), Aydın (2011), Nacaroğlu (2019) ve Khalil (2005) tarafından yapılan çalışmalarda da öğrenme stratejilerini kullanma açısından cinsiyet değişkenine göre kız öğrenciler lehine anlamlı farklılıklar olduğunu gösteren sonuçlar elde edilmiştir. Gökler (2015) tarafından yapılan nitel bir çalışmada da kız öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma konusunda daha istekli ve başarılı oldukları sonucu oraya çıkmıştır. Çelik (2015) tarafından yapılan çalışmada cinsiyete göre farklılıklar olduğu, erkek öğrencilerin daha çok yineleme stratejileri, anlamlandırma stratejileri, anlamayı izleme stratejileri ve duyuşsal stratejilerini; kız öğrencilerin de örgütlenme stratejilerini erkeklere göre daha yoğun kullandıkları tespit edilmiştir. Ancak Güven (2004), Karakış (2006), Taşdemir ve Tay (2007), Karakış ve Çelenk (2007) tarafından yapılan çalışmaların bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmediği görülmüştür. Bu sonuçlardan hareketle; öğrenme stratejilerini işe koşmanın cinsiyet değişkeni açısından farklılaştığı kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre söz konusu stratejilerini daha fazla kullanma eğilimine sahip olduğu söylenebilir.

Okul türü, evde kitaplık olma durumu, kendini ifade etme, bireysel / grupla çalışma değişkenlerine göre öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu elde edilmiştir. Yapılan alanyazın taramasında benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Örneğin; Eken (2017) tarafından yapılan çalışmada farklı liselerden mezun olan öğrencilerin görüşleri arasında dil öğrenme stratejileri açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yine Yücedağ (2001) ve Bekleyen'in de (2006) öğrenme stratejileri ve öğrenme stratejilerinin alt boyutlarını kullanma düzeyinin okul türüne değişip değişmediğine ilişkin yapılan araştırmalarda benzer sonuçlara ulaşıldıkları görülmüştür. Bu sonuçlardan hareketle, bu değişkenlerin öğrenme stratejilerini kullanma becerilerine sahip olma konusunda anlamlı bir farklılığa yol açacak bir etkiye sahip olmadıkları söylenebilir. Diğer taraftan, Çelik (2015) tarafından ortaöğretim 11. Sınıf öğrencileriyle yapılan çalışmada ise Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde okuyan öğrencilerin öğrenme stratejilerini Anadolu Lisesi ve Sosyal Bilimler Lisesi öğrencilerine göre daha fazla kullandıkları görülmüştür. Derici (2019) tarafından yapılan çalışmada da fen Lisesi ve özel liselerde okuyan öğrencilerin Anadolu liselerinde okuyan öğrencilerden daha fazla ve daha etkin olarak öğrenme stratejilerini kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yıldız (2019) tarafından yapılan çalışmada da dil öğrenme stratejilerini kullanma düzeyinin okul türlerine göre değiştiği sonucu elde edilmiştir.

Sınıf düzeyi değişkenine göre, öğrenme stratejilerini işe koşma konusunda öğrenci görüşleri arasında anlamlı herhangi bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak Gökler'in (2015) tarafından ortaokul öğrencileriyle yapılan çalışmada 5. ve 6. Sınıf öğrencilerinin diğer sınıf düzeylerindeki öğrencilere göre öğrenme stratejilerini kullanma konusunda daha olumlu bir düşünceye sahip oldukları sonucu elde edilmiştir. Aydın (2011) tarafından yapılan çalışmada öğrenme stratejilerini kullanma düzeyi açısından,

10. ve 11. sınıflar arasında anlamlı farklılıklar olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Çınar (2019) tarafından ortaokul öğrencileriyle yapılan çalışmada da 6. Sınıf öğrencilerinin öğrenme stratejilerini diğer sınıflardaki öğrencilerden daha fazla kullandıkları sonucu elde edilmiştir. Derici (2019) tarafından yapılan çalışmada 9. Sınıf öğrencilerinin öğrenme stratejilerini 10. sınıf öğrencilerinden daha fazla kullandıkları belirlenmiştir. Özet olarak her ne kadar bu araştırmada öğrenme stratejilerini kullanma açısından sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık çıkmamış olsa bile daha önce yapılmış birçok araştırmada sınıf düzeyleri arasında anlamlı farklılıkların çıkmış olması sonucu ile sınıf düzeyinin öğrenme stratejilerinin kullanılmasından önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

İnternet kullanımını değişkenine göre interneti hiç kullanmadığını belirten öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliği daha yüksek çıkmıştır. Bu sonuçtan hareketle, interneti hiç kullanmadığını belirten öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma yönünde kendilerini daha yeterli gördükleri söylenebilir.

Günde 1 saat televizyon izlediğini söyleyen öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin aritmetik ortalamaları anlamlı bir farklılık yaratacak kadar diğer grupların aritmetik ortalamalarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Aile geliri bağımsız değişkenine göre öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliğine ilişkin aritmetik ortalamalarının birbirine çok yakın olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçtan hareketle aile geliri bağımsız değişkeninin öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliği açısından etkili bir faktör olmadığı söylenebilir.

Çalışma tarzı bağımsız değişkenine göre, hem notlar alarak çalışan öğrencilerin hem de sorular çözerek çalışan öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma yeterliliği aritmetik ortalamalarının sadece okuyarak çalışan öğrencilerin aritmetik ortalamalarında daha yüksek olduğu, sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca benzer bir çalışma, Baykan, Naçar ve Mazırcıoğlu (2007) tarafından yapılmıştır. Araştırma sonucunda planlı çalışan, ders çalışırken önemli bilgilerin altını çizen ve not alan öğrencilerin not ortalamalarının anlamlı ölçüde yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu her iki araştırmanın sonucundan hareketle, ders çalışma tarzının öğrencilerin derse motive olma ve öğrenme stratejilerini işe koşma yönünden etkili bir faktör olduğu söylenebilir.

Öneriler

Öğrenciler öğrenme stratejilerini orta düzeyde kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuca göre öğrencilerin bahsi geçen yeterliliklere daha fazla sahip olmaları için bilgilendirilebilirler.

Televizyon izlemeye, internet ve sosyal medyaya fazla zaman ayırmayan öğrencilerin öğrenme stratejilerini daha fazla ve etkili bir biçimde kullandıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçtan hareketle lise öğrencilerine televizyon, internet ve sosyal medyada fazla zaman geçirmenin öğrenciler açısından doğurabileceği zararlar konusunda bilinçlendirilmeli.

Çalışma tarzı değişkeni açısından, not alarak ve sorular çözerek çalışan öğrencilerin öğrenme stratejilerini daha etkili olarak kullandıkları sonucundan hareketle, öğrencilerin ders çalışırken not alma, soru çözme, altını çizme gibi stratejileri kullanma hususunda bilinçlendirilmelidir.

Bu araştırmada ortaöğretim öğrencilerinin öğrenme stratejilerini genel olarak kullanma yeterlilikleri araştırılmıştır. Benzer çalışmalar, ortaöğretim düzeyinde her bir ders için ayrı ayrı yapılabilir.

Kaynakça

- Açıköz, K.Ü.(2005), Etkili öğrenme ve öğretme (6.baskı), İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Aydın, F. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya derslerinde kullandıkları öğrenme stratejileri. *Turkish Studies*, 6(2), 199-212.
- Babadoğan, C. (1992). Öğrenme stilleri ile ilgili araştırmaların taraması, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 25-2.
- Baykan, Z., Naçar, M. & Mazıcıoğlu, M. (2-5 Mayıs 2006). Öğrenme stratejilerinin öğrenci başarısına etkisi. IV. National Education Congress, Adana.
- Bekleyen, N. (2006). İngilizce öğretmen adaylarının dil öğrenme stratejileri kullanımı. *TÖMER Dil Dergisi*, 132, 28-37.
- Can, A. (2014). SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi, Ankara: Pegem Akademi.
- Çelik, D. (2015). 11. sınıf öğrencilerinin düşünme stilleri, öğrenme stratejileri ve düşünme stilleri ile öğrenme stratejileri arasındaki ilişki, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çelikkaya, T. & Kuş, Z. (2010). Sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma durumları, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, 29:321-336.
- Çınar, B. (2019). Batı dilleri ve edebiyatları anabilim dalı İngiliz Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı Kars İli'ndeki özel okullarda ortaokul öğrencilerinin kullandığı İngilizce kelime öğrenme stratejilerinin incelenmesi, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Kars: Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (2013). Eğitimde program geliştirme, Ankara: Pegem Akademi.
- Derici, E. (2019). Lise öğrencilerinin kullandıkları kelime öğrenme stratejileri üzerine bir anket çalışması, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Bilkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erden, M. (2015). Eğitim bilimine giriş, Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Gökler, F. (2015). Ortaokul öğrencilerinin öğrenme stratejilerinin belirlenmesi, yayımlanmamış yüksek lisans tezi İstanbul: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Güven, M.(2004). Öğrenme stilleri ile öğrenme stratejileri arasındaki ilişki, yayınlanmamış doktora tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karakış, Ö. (2006). Bazı yükseköğrenim kurumlarında farklı öğrenme stillerine sahip olan öğrencilerin genel öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Karakış, Ö. ve Çelenk, S. (2007). "Farklı fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin genel öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri: A.Ç.B.Ü. Örneği", Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(1):26-46.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri (24. baskı). Ankara: Nobel Yayınevi

- Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Büyüköztürk, Ş. ve Demirel, F. (2008). İlköğretim ikinci kademe ve lise öğrencilerinin ders ve sınıf düzeylerine göre öğrenme stratejileri ve güdülenme düzeylerinin belirlenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. [Bağlantıda]. 5:1. Erişim:
- Khalil, A. (2005). Assessment of language learning strategies used by Palestinian EFL learners. *Foreign Language Annals*, 38 (1), 108-117.
- Medo, M. A. (2000). The status of school students learning strategies: what students do when they read to acquire knowledge, *DAI-A*. 61(3): 934-1073.
- Nacaroğlu, D. (2019). Müzik öğretmeni adaylarının kullandıkları öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Özer, B. (1998). *Öğrenmeyi öğretme. eğitim bilimlerinde yenilikler*. Hakan, A. (Editör), (sf. 149-163). Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları: Eskişehir:
- Pintrich, P.R. ve diğerleri (1991), A manual for the use of the motivated strategies for learning questionnaire (MSLQ), www.eric.ed.gov
- Senemoğlu, N. (2013). Gelişim, öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya, 23. Baskı, Ankara: Yargı Yayınevi.
- Somuncuoğlu, Y. & Yıldırım, A. (1998). Öğrenme stratejileri: Teorik boyutları, araştırma bulguları ve uygulama için ortaya koyduğu sonuçlar. *Eğitim ve Bilim*, 22(110), 31- 39.
- Sünbül, A. M. (2011). Öğretim ilke ve yöntemleri. Konya: Eğitim Kitabevi
- Şahin, H. ve Çakar, E. (2011). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stratejileri ve akademik güdülenme düzeylerinin akademik başarılarına etkisi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9 (3), 519-540.
- Şahin, N. (2015). Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersini öğrenirken kullandıkları öğrenme stratejileri, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Taşdemir, A. & Tay, B. (2007). Fen bilgisi öğretiminde öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanmalarının akademik başarıya etkileri, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (1):173-187.
- Tay, B. ve Yangın, B. (2008). 4. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde sınıf ortamında kullandıkları öğrenme stratejileri. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3), 73-88.
- Tomal, N. (2008). Ortaöğretim 9. sınıf öğrencilerinin coğrafya dersinde öğrenme stratejilerini kullanma durumları, *Mehmet Akif Ersoy Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8:16, s:113-127.
- Yıldız, S. B. (2019). Ortaöğretim öğrencilerinin dil öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yücedağ, Ş. B. (2001). Öğrenme stratejilerine yönelik karşılaştırmalı öğrenci görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Yüksel, S. & Koşar, E. (2001). Eğitim fakültesi öğrencilerinin ders çalışırken kullandıkları öğrenme stratejileri. *Çağdaş Eğitim*, 278, 29-36.